

Актуализирана
версия
2010 г.

Набиране на работна ръка в Европа:

ръководство за работодатели

eures.europa.eu

Европейска
комисия

Нито Европейската комисия, нито което и да е лице, действащо от нейно име, носят отговорност за начина, по който би могла да бъде използвана съдържащата се в настоящата брошура информация.

© снимки: Fotosearch (корица), istockphoto.com (стр. 1, 2, 9), Европейски съюз (стр. 3, 5, 6, 7, 11, 12), gem (стр.13)

За всяка употреба или възпроизвеждане на снимков материал извън авторското право на Европейския съюз трябва да бъде искано разрешение директно от притежателя(ите) на авторските права

**Europe Direct е услуга, която ви помага да
намерите отговор на вашите въпроси за
Европейския съюз.**

Единен безплатен телефонен номер (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* Някои мобилни оператори не предоставят достъп до телефони, започващи с 00 800, или таксуват тези обаждания.

Допълнителна информация за Европейския съюз можете да намерите в интернет (<http://europa.eu>).

В края на изданието ще намерите библиографско каре.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2010 г.

ISBN 978-92-79-15929-9

doi: 10.2767/35690

© Европейски съюз, 2010 г.

Възпроизвеждането е разрешено при посочване на източника.

Printed in Belgium

Отпечатано върху хартия, избелена без употреба на всякакъв хлор (TCF)

Осигурете на своя бизнес европейско предимство

Подготовката да посрещнете предизвикателствата на бързо променящите се пазари на труда е жизненоважен фактор за успех във вашия бизнес. Не е лесно да се намерят служители с подходящи умения и компетентност, които да допринесат за успеха на вашето дружество, но набирането на работна ръка от Европа може да представи разрешение на проблема. Настоящото ръководство ви запознава с набирането на персонал от чужбина и ви превежда през необходимите за това стъпки.

Търсите нови умения и опит във вашето дружество? Настоящото ръководство ви запознава с набирането на работна ръка в Европа.

Наемането на работна ръка от друга европейска страна има няколко важни предимства:

- **По-голям избор за намиране на подходящото за работата лице.**

Европейската работна сила включва стотици хиляди квалифицирани работници. Работниците, които искат да бъдат мобилни, са мотивирани и готови да натрупат нов опит. Разширете своите хоризонти и увеличете възможностите си за намиране на идеалния кандидат.

- **Въведете нови умения и равнища на опит за вашия екип.**

Работниците от цяла Европа носят със себе си нови умения и квалификации. Освен потенциала за нови езици, разнообразието на работната ръка улеснява подобряването на комуникацията и по-доброто разбиране на работната среда в другите страни.

Ползите от отворения европейски пазар на труда

Принципът на Европейския съюз за свободно движение на работници ви позволява да наемате персонал от всички държави членки на Европейския съюз, както и от Норвегия, Исландия и Лихтенщайн (наричани още страните от ЕИП) и Швейцария.

Включването на работници от цяла Европа може не само да помогне да се реши краткосрочния недостиг на умения, но и да се осигурят нови перспективи за вашето дружество. Установяването на отворен европейски пазар на труда означава, че работниците могат свободно да се движат от една държава членка в друга с малки ограничения или без ограничения, а вие сте свободни да ги наемате на работа.

Вярно е, че някои европейски граждани имат ограничен достъп до европейския пазар на труда за определен период в зависимост от момента на присъединяване на въпросната страна към ЕС. Като цяло обаче наемането на работна ръка от Европа е вече също толкова лесно, колкото наемането на работна ръка в собствената страна.

Бързи въпроси на работодателите

- **Никога не съм обмислял наемане на работна ръка от друга европейска страна. Какви са ползите за моя бизнес?** Днес е по-важно от всякога работодателите да поддържат ефективна и продуктивна работна сила. Понякога необходимите за това умения не могат да бъдат намерени във вашата страна. Международният и мултикултурен екип може да ви помогне да повишите ефективността и да въведете нови нива на уменията и опита. Проучванията показват, че има пряка връзка между мобилността на работодателите и иновативността на дружествата.
- **Какво трябва да знам за наемането на работна ръка от друга европейска страна? Откъде да започна?** Това е също толкова лесно, колкото наемането на работна ръка в собствената страна. Първо трябва да решите какви умения липсват във вашето дружество и къде бихте могли да ги откриете. След това говорете с експерт.
- **С кого мога да говоря относно наемането на работна ръка от друга европейска страна?** Има редица частни и обществени служби, които могат да ви напътстват в процеса. EURES, Европейската мрежа по заетостта, се състои от повече от 800 съветници, които могат да ви посъветват относно всеки аспект на наемането на работна ръка от чужбина. Прочетете по-нататък, за да разберете какво точно включва наемането на работна ръка в Европа и как EURES може да помогне.

Неща, които трябва да обмислите, преди да наемете работна ръка от чужбина

Ето преглед на някои от нещата, които трябва да обмислите, преди да наемете работна ръка от чужбина.

- **Какво търсите?** Подгответе подробен профил на кандидата. Какви конкретни умения, компетентност и квалификация търсите? Ако търсите определени умения, които искате да въведете във вашето дружество, това може да повлияе върху избора на страни, в които да съсредоточите търсенето.
- **Представява ли техният опит това, което очаквате?** Квалификации, които звучат еднакво, могат да имат различно значение в различните страни, затова направете известно проучване на посочените квалификации.
- **Практически и правни аспекти.** Ако поискате от работника да се премести във вашата страна, вие носите определена отговорност за него. Важно ли е служителят да говори вашия език? Това ще му помогне да се интегрира по-добре в новата среда. Обмислете също практически въпроси, например дали социалното и здравото осигуряване на служителя може да се прехвърля между страните и дали му е необходимо разрешително за работа.

Кой може да ви помогне да наемете работна ръка от чужбина?

Има много служби, които могат да ви предоставят полезна информация за наемането на работна ръка от чужбина.

■ **Мрежата по заетостта EURES** функционира във всички страни на ЕС/ЕИП и Швейцария и може да ви осигури ефективни и професионални услуги за наемане на работна ръка от чужбина. EURES предлага редица полезни инструменти:

- **Портал за професионална мобилност EURES**

Той осигурява информация за кандидатите в 31 страни, дава ви възможност да си създадете акаунт и да търсите лица, търсещи работа, предоставя данни за условията за наемане на работна ръка в Европа. Можете също да се свържете с центъра за контакти EURES, който е предназначен да оказва помощ на потребители, изпитващи затруднения. Например, ако се нуждаете от помощ при търсенето за кандидати, можете да се свържете с персонала на центъра за контакти чрез чат в реално време, електронна поща, телефон или интернет телефония. За данни за контакт, посетете <http://eures.europa.eu>.

- **Мрежа на EURES от съветници** EURES разполага с над 800 съветници в 31 страни, които предоставят на работодателите информация за мобилността. Те могат да ви помогнат да намерите потенциални кандидати и да ви направляват в процеса на набиране на работна ръка, както и да ви предоставят изчерпателна и подробна информация за мобилността. Съветниците са добре подготвени да отговарят на запитвания по сложни административни въпроси и с тях можете да се свържете по телефон, електронна поща или лично.

Данните за контакт с мрежата EURES могат да бъдат намерени в портала за професионална мобилност EURES — посетете <http://eures.europa.eu>, за да се свържете със съветник от EURES близо до вас.

- **EURES в трансграничните региони.**

Служителите, които живеят в една страна, а работят в друга, представляват най-често срещаната форма на трудова мобилност. EURES функционира в трансграничните региони в цяла Европа. Информация за трансграничните агенции за набиране на работна ръка е достъпна в портала на EURES, както и, разбира се, от вашия местен съветник от EURES.

- **Частни агенции за набиране на работна ръка.**

Частните агенции за набиране на работна ръка могат да осигурят широк кръг от информация и ефективно посредничество за работодателите при наемане на персонал. Техните съветници могат да ви направляват през различните етапи на процеса на набиране на работна ръка. Преди да се регистрирате, проверете дали се изисква такса за услугите.

- **Търсачки за работа в интернет.**

Редица търсачки за работа в интернет ви позволяват да създадете профил на компанията, да публикувате свободни работни места и да получавате заявления от кандидати. Често се използва инструмент, чрез който търсещите работа публикуват своите автобиографии, а вие можете да ги разглеждате безплатно. Преди да се регистрирате, проверете дали има такса за услугата.

Как може да ви помогне EURES?

Услугите на EURES са безплатни за всички европейски работодатели — преди, по време и след процеса на набиране на работна ръка.

■ **В портала за професионална мобилност на EURES** са публикувани стотици хиляди профили на регистрирани лица, търсещи работа. Работодателите могат бързо и лесно:

- да си създадат акаунт, за да търсят и съхраняват профили на необходимите кандидати;
- да рекламират свободно работно място чрез своята национална обществена служба по заетостта или чрез местен съветник от EURES, което ще бъде видимо за търсещите работа в 31 страни;
- да получават известия, когато се публикуват профили, съответстващи на дадено свободно работно място;
- да търсят информация за наемане на работна ръка от страни от цяла Европа;
- да търсят Европейски дни на заетостта и други събития в своя регион, свързани с набирането на работна ръка, като използват календара на събитията;
- да намерят данните за контакт със своя местен съветник от EURES;
- да се свързват с други работодатели и да обменят информация и най-добри практики за търсене на кандидати.

■ **Съветниците от EURES** са професионалисти, с които можете да се свържете за информация на всеки етап от процеса на набиране на работна ръка. Съветниците от EURES разполагат със специализирани познания по практическите, правните и административните аспекти на европейската трудова мобилност. Посетете портала на EURES за повече информация

и за данните за контакт с вашия местен съветник от EURES.

■ **Съветниците от EURES могат:**

- да ви посетят в офиса, за да получат по-добра представа за търсените от вас кандидати;
- да ви свържат с други съветници от EURES в Европа;
- да препоръчат кандидати въз основа на вашето свободно работно място и профил на компанията;
- да ви помогнат при рекламирането на свободно работно място;
- да информират интересни кандидати относно вашето свободно работно място;
- да ви дадат информация какво се очаква от вас като работодател на европейски работник;
- да ви информират за панаири на труда и други интересни събития по наемане на работна ръка.

Събития на EURES

Всяка година в Европа се провеждат хиляди събития на EURES, най-популярните сред които са Европейските дни на заетостта — идеалната среда, където работодателите се срещат с потенциални нови членове на персонала. Освен Европейски дни на заетостта EURES провежда редица конференции, семинари и общи информационни дни за мобилността, по време на които съветниците от EURES са на разположение да предоставят експертни съвети за наемането на работна ръка от цяла Европа. Допълнителна информация за събитията във вашия регион е представена в календара на събитията, публикуван в портала на EURES.

Портал за професионална мобилност EURES

Основни рубрики

На главната страница за работодателите можете да прочетете за стъпките, които трябва да обмислите преди, по време и след процеса на набиране на работна ръка. Можете да прочетете също за опита на работодатели, които вече са наели мобилни работници.

- 1 Създай свой акаунт „My EURES“** позволява ви да създадете персонален акаунт, за да получавате автобиографии по електронна поща, да ги избирате и организирате, както и да отговаряте на потенциалните кандидати.
- 2 Обява на работно място** обяснява как да публикувате обява за свободно работно място на портала.
- 3 Помощ** предназначено е за всеки потребител на портала, който среща технически затруднения. Екипът на центъра за контакти на EURES е готов да отговаря на ваши запитвания по телефона, електронната поща или чрез (интернет телефония).
- 4 Календар на събитията** показва интересни предстоящи събития във вашия регион. Следете панаириите за набиране на работна ръка или общите информационни сесии за мобилността, провеждани със съветници от EURES.
- 5 Условия на живот и труд** съдържа практическа, правна и административна информация относно мобилността. Проверявайте текущите тенденции на европейския пазар на труда по страни, региони и области на дейност.

6 **Връзки** ще ви насочат към други интернет страници, посветени на европейската трудова мобилност, включително и националните държавни служби по заетостта, както и към редица публикации, които ще ви помогнат и насочат в процеса на намиране на работна ръка.

Нови рубрики в портала EURES

Виртуални панаири на труда

Панаир на труда, но виртуален! Ще бъдете уведомени за предстоящ панаир чрез банер върху заглавната страница на EURES и ще можете да разглеждате презентациите на потенциални работодатели, да подавате кандидатури за свободни работни места и да уговаряте срещи, за да разговаряте с агенции за подбор на работна ръка и със съветниците от EURES.

Match and Map

Инструмент, който автоматично свързва информацията, предоставена в онлайн автобиографиите на търсещите работа лица, с наличните свободни работни места. Резултатът от търсенето ще представлява карта на Европа, която показва на търсещите работа къде точно да намерят възможностите, които търсят.

Преди и след наемането на работна ръка от чужбина

Ето няколко аспекта, които трябва да помните, преди и след като наемете работници от Европа.

Стъпки, които трябва да предприемете преди процеса на набиране на работна ръка

- **Съвети и планиране.** Съвържете се с местен съветник от EURES или обществената служба по заетостта, за да обсъдите нуждата си от наемане на работна ръка и да получите съвет. Разберете какво включва наемането на европейски работник и направете цялостно изчисление на ползите, рисковете и разходите.

- **Практически мерки.** Не забравяйте да обмислите практическите аспекти — ще помогнете ли на новия служител да намери жилище, ще му дадете ли съвет относно здравето и социалното осигуряване? Не забравяйте също, че националното законодателство в областта на заетостта може да се различава в отделните страни. Проверете дали новият служител се нуждае от разрешително за работа и дали трябва да му помогнете да се сдобие с разрешително.

- **Признаване на квалификациите.** Трябва да проверите дали е необходимо да регистрирате вашия служител пред съответните органи, за да се гарантира признаването на неговите квалификации, тъй като това е често срещана пречка, с която се сблъскват както работодателите, така и търсещите работа. Съветникът от EURES може да ви обясни как да се справите с правните и практическите въпроси. Можете да посетите също www.enic-naric.net за повече подробности относно международното признаване на академичните и професионалните квалификации.

Не забравяйте... практиките по наемане на работна ръка се различават в отделните страни, както и формалностите между

работодателите и кандидатите. Трябва да знаете, че е възможно е да възникнат културни различия, когато се срещате с потенциални служители, затова се фокусирайте върху техните умения и опит.

Стъпки, които трябва да предприемете след процеса на набиране на работна ръка

- **Интегриране на работниците.** Възможно е работниците да се чувстват в затруднение при пристигането си в новата страна, затова може да ги улесните чрез брошура с обща информация за средата. Обмислете изготвяне на информация за региона — например карта на местния градски транспорт, указания за работното място и подробности за намиращите се наблизо услуги и удобства като ресторанти, библиотеки и медицински центрове.

- **Правни и административни въпроси.** Работниците, които трябва да се регистрират пред съответните органи, може да се нуждаят от допълнително свободно време. Предвидете времето, необходимо за кандидатстване за социалноосигурителен номер, сдобиване с лична карта или регистриране в националната здравноосигурителна система.

- **Семейство и настаняване.** Предвидете време за установяване на служителя и неговото или нейното семейство във вашата страна и имайте предвид, че може да е нужно време за търсене на училища и жилище.

- **Включете своите работници.** Ако желаете настоящите ви служители да се запознаят с новите работници, добра идея е да им предоставяте актуална информация за процеса на набиране на работна ръка. Организирането на социално събитие би могло да помогне на хората да се опознаят.

Командировани работници

Командирован работник е работникът, който работи ограничено време извън държавата членка, в която е обичайното му работно място, обикновено по искане на работодателя. Командировани работници обикновено има в сектора на строителството, транспорта, телекомуникациите, развлеченията и поддръжката.

Ако на вашата организация се налага да командирова работници в друга държава членка, трябва да се запознаете с приложимите правила и процедури.

Необходимо е правата и условията на труд на командированите работници да се защитават в цяла Европа, поради което Европейският съюз е изготвил набор от основни правила.

Директивата на ЕС относно командироването на работници има за цел да гарантира на командированите работници същия ред и условия за наемане на работа, както на останалите работници в страната от ЕС или ЕИП, където се извършва работата. Правилата обхващат редица въпроси от максималните срокове на работа до минималния платен годишен отпуск, както и здравето и безопасността. Можете да прочетете повече за директивата относно командироването на работници на уебсайта на генерална дирекция „Трудова заетост, социални въпроси и равни възможности“.

Важно е да не се забравя също:

- Когато дадена държава членка има определени минимални ред и условия за наемане на работа, като работна заплата и осигуровки, те трябва да се прилагат и по отношение на командированите в страната работници.
- Трябва да поддържате контакт със своя работник през цялото време на неговата или нейната командировка.

Повече информация относно условията на труд, приложими към командированите работници, можете да намерите на уебсайта на Eurofound, Европейската фондация за подобряване на условията на живот и труд, на адрес www.eurofound.europa.eu. Можете да говорите и със своя местен съветник от EURES.

Трансгранични работници

Трансграничният пазар на труда е регионът, в който работниците, живеещи в дадена страна, пътуват ежедневно или ежеседмично до работното си място в съседна страна. Тази практика е популярна в цяла Европа — повече от 600 000 лица работят в една европейска страна, а живеят в друга.

За работодателите в трансграничните региони има няколко предимства:

- броят на потенциалните кандидати е двоен;
- работната сила е разнообразна, владее различни езици, умения и има различни компетентности;
- финансовият товар може да бъде облекчен.

Разбира се, има различни административни процедури, свързани с трансграничното придвижване до работа, както и редица услуги в помощ на работодателите при решаване на въпроси, свързани с данъчното облагане, социалното осигуряване, здравните осигуровки и семейните надбавки.

EURES развива дейност в над 20 трансгранични партньорства в повече от 13 страни. За да се удовлетворят нуждите от информация и координация между страните, трансграничните партньорства на EURES обединяват държавните служби по заетостта и професионалното обучение, профсъюзни организации, местни органи и други институции, свързани със заетостта и обучението.

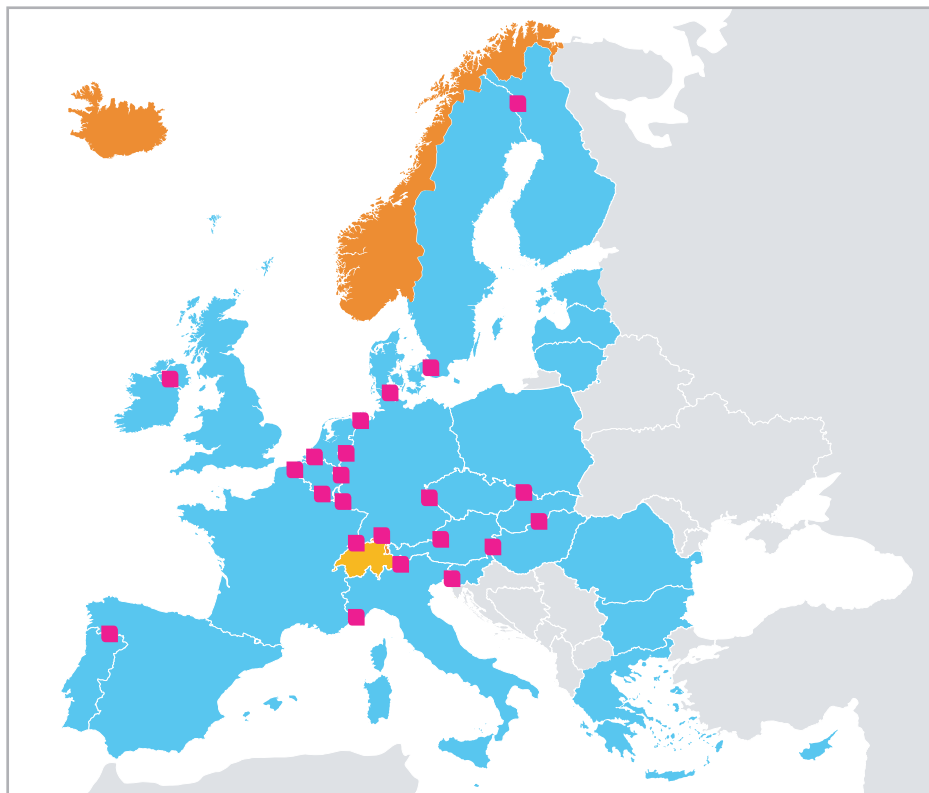
В трансграничните региони EURES извършва следните дейности:

- свързва работодатели и търсещите работа;
- предоставя информация за правните и административните практически аспекти на набирането на работници, живеещи в друга държава членка;
- наблюдава пазарите на труда в двете страни и по този начин предоставя на работодателите актуална информация за служителите.

Набиране на работна ръка зад граница

„Риш Електро-Телеком“, установена в Тризен, Лихтенщайн, е голяма организация, работеща в областта на планирането, инсталирането и поддръжката на електрически системи и компоненти. Тя има персонал от около 85 служители, 10–12 от които са трансгранични работници от австрийския район Форарлберг и от Южна Германия, пътуващи обикновено около 30 минути във всяка посока. Бруно Риш, собственик на компанията, се свързва с EURES — Лихтенщайн винаги когато компанията се нуждае от повече персонал, какъвто не може да си набави в страната. Процесът е неформален: Риш описва пред съветника от EURES профилите на търсените служители и скоро след това получава автобиографии: „В процеса по набиране на работна ръка няма бюрокрация и знам, че EURES може да ми намери кандидати. Наемането на трансгранични работници в този район е лесно, тъй като няма езикови бариери“.

Къде в Европа можете да намерите EURES?

■ Страни от ЕС: Австрия, Белгия, България, Германия, Гърция, Дания, Естония, Кипър, Ирландия, Испания, Италия, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Нидерландия, Обединено кралство, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Словения, Унгария, Финландия, Франция, Чешка република, Швеция.

■ Страните от ЕИП: ЕС-27 + Норвегия, Исландия, Лихтенщайн

■ Швейцария

■ EURES в трансгранични региони

Информация за най-близкия до вас съветник от EURES можете да намерите на <http://eures.europa.eu>

Добавената стойност на EURES

своите планове и да поставят въпроси към редица експерти, включително, разбира се, и към съветниците от EURES.

Тези събития има какво да предложат на всеки работодател, който се интересува от набиране на работна ръка от чужбина. Допълнителна информация за предстоящи събития във вашия регион можете да намерите в календара на събитията в портала на EURES.

Професионална служба „по мярка“

EURES е служба, която предлага на европейските работодатели професионални съвети за набирането на работна ръка. 800-те съветници от EURES в 31 страни имат специализирани знания по практическите, правните и административните аспекти на набирането на работна ръка от чужбина и могат да предоставят услуга, съобразена с нуждите и профила на вашата дружба и с изискванията към кандидата. Информация за контакт с местен съветник от EURES има в портала на EURES.

Европейски дни на труда

От 2005 г. насам Европейската комисия и EURES си сътрудничат с редица други институции, проявяващи интерес към трудовата мобилност, за организирането на Европейските дни на труда. По време на първото издание на Европейските дни на труда през септември 2006 г. 500 събития в над 300 европейски града успяха да привлекат хиляди лица, търсещи работа, и работодатели. Успехът на тези първи събития обуслови решението на Европейската комисия да ги превърне в ежегодна практика през септември, както и да организира поредица от по-малки събития всяка пролет.

Европейските дни на труда са платформа за провеждане на срещи между работодатели и лица, търсещи работа, както и симпозиуми, семинари и дебати в сферата на европейската трудова мобилност. Участниците могат да обсъждат

Съветниците от EURES не пестят своите усилия

Датските работодатели в селскостопанския сектор често се нуждаят от близо 200 сезонни работници всяка година и EURES може да помогне, като свърже работодателите и потенциалните работници. През 2009 г. датските съветници от EURES искаха да опитат нещо ново и решиха да участват в ежегодното изложение на едър рогат добитък в Одензе, който привлича работодатели и търсещи работа в селскостопанския сектор от всички краища. Датският съветник от EURES Йорген Удлал-Екман решава, че най-подходящият начин да привлече вниманието на хората, е чрез крава на EURES.

След като пътуват 50 километра, Йорген и неговият колега намират червена крава от фибростъкло за изложението и я украсяват със специално платно от EURES. Кравата се оказва голяма атракция — установени са близо нови 25 контакти с работодатели. Както казва Йорген: „Много е важно EURES да поддържа тясно сътрудничество с работодателите. Ние искаме да привлечем квалифицирани хора в Дания и да разкажем на работодателите за ползите от набирането на работна ръка от чужбина, затова с радост подхождаме творчески, за да постигнем тази цел.“

Работодател

„Джем“ поддържа 29 различни езика за световната ни клиентска мрежа, която включва „Майкрософт“, „Клиъруайър“, „Сиско“, „Илектроник Арт“ и „Кинг.ком“. Съветниците от EURES ни оказват ценна подкрепа за намирането на служители със специфични езикови познания.“

Марсела Маккиевър, началник-отдел „Подбор на персонала“, „Джем“, Белфаст, Северна Ирландия

Служител

„Един студент по медицина не разполага с много време, за да натрупа опит в чужбина, но EURES ми даде шанс да реализирам мечтата си. Благодарение на стажа ми в Обединеното кралство аз не само усъвършенствах познанията си по английски език и научих много за британската медицинската система, но и срещнах редица чудесни хора, които ми помогнаха да се почувствам като у дома си.“

Лаура Заниси, студент по медицина, Италия

Европейска комисия

Набиране на работна ръка в Европа: ръководство за работодатели

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз

2010 г. — 13 стр. — 14,8 x 21 см

ISBN 978-92-79-15929-9

doi: 10.2767/35690

Тази публикация е отпечатана на всички официални езици на ЕС, както и на исландски и на норвежки език.

Вие се интересувате от **публикациите** на генерална дирекция „Трудова заетост, социални въпроси и равни възможности“?

Можете да ги изтеглите от интернет или да се абонирате безплатно за тях на адрес:
<http://ec.europa.eu/social/publications>

Можете също така да се абонирате за безплатния бюлетин на Европейската комисия „Социална Европа“ на адрес
<http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>

www.facebook.com/euresjobs
www.facebook.com/socialeuropa

<http://eures.europa.eu>

<http://ec.europa.eu/social>

Служба за публикации

ISBN 978-927915929-9

9 789279 159299